

lige Maal, som Lovene af 1903 forudsatte, jo derved vilde blive rykket ud eller let udsættes for at rykkes ud til Fyldestgørelse i en ubestemmelig Fremtid. Det endelige Maal for disse Love var Tilvejebringelsen af en endelig Forfatning, i hvilken der ikke maatte mangle det Led, som Grundloven fortrinsvis sigter paa, en Repræsentation for den samlede Kirke. Naar vi nu vedtog en Lov, som opretholdt Menighedsraadene for en længere Aarrække, medens der endnu ikke er foretaget noget som helst Skridt til at tilvejebringe den endelige Repræsentation for Kirken som Helhed, vilde det let stille sig saaledes, at man betragtede Menighedsraadene som det blivende, som det fæstnede, som det, der ikke kunde undværes og ikke vilde blive undværet, som man vilde forlænge yderligere, naar Tidsrummet 1916 kom, medens det stadig stod hen som en Luftspejling, om vi overhovedet kom til det endelige Organ for Kirken som Helhed, som vi tilstræbte ved Lovene af 1903. Derfor kunne vi overhovedet ikke anbefale nærværende Forslag til Vedtagelse.

Saa kunde der jo være Spørgsmaal, om vi ikke simpelt hen skulde lade os nøje med at forkaste dette, saa at Loven om Menighedsraad ligesom Loven om det kirkelige Udvalg udløb, og vi stod paa bar Bund. Ja, det er jo en Tilstand, som kunde have en rent formel Tilfredsstillelse for dem, der ikke ønske en ensidig Opretholdelse af Menighedsraadene, thi begge Klasser af Raad vilde jo falde sammen i en fælles Grav, vi vilde staa paa det rent negative Standpunkt, vi havde ikke længere nogen Repræsentation hverken for Menighederne eller for Kirken som Helhed. Men dette vilde jo være en for alle Kirkeforfatningsvenner sørgelig og lidet tilfredsstillende Ende paa Sagen. Saa sætte vi Punktum for alle de Bestræbelser, som bleve udfoldede i 1903, for endelig at skaffe en Opfyldelse af Grundlovens Bestemmelser om, at Folkekirken skal have en Forfatning, og det vilde være yderst problematisk og overhovedet vanskeligt at forudse, om nogen Sinde og da naar den Strømning kom op igen, som førte til lignende Bestræbelser som dem, vi gjorde i 1903. Det vilde være lige saa tvivlsomt, om vi overhovedet naaede baade til det ene og til det andet, naaede til Menighedsraad og naaede til Kirkeraadet, saaledes som begge Dele vare opstillede i det kirkelige Udvalgs Forslag, om vi overhovedet nogen Sinde naaede det paa det givne Grundlag, det kirkelige Udvalgs Forslag. Thi gaar der

en rum Tid hen, inden disse Forslag blive drøftede her, vil den samme Situation fremkomme, som fremkom i Anledning af tidligere Kommissioners Bestræbelser, nemlig, at Sagen døde hen, og at et nyt Slægtled af Kirkens Medlemmer krævede, at nu maatte de høres, inden man begyndte forfra. Derfor betragte vi det, simpelt hen at lade Lovene udløbe og frembringe bar Bund, som noget, man nødig skal gaa til, førend det viser sig, at alt Haab om at naa videre paa det i 1903 lagte Grundlag maa opgives, og det kan jo komme tidsnok. Derfor have vi 8 ment, at man ikke uden Nødvendighed burde overlippe Traaden og standse med de Bestræbelser, der laa til Grund for Lovene af 1903, men at der var Anledning til at opretholde den da skabte midlertidige Ordning for et kortere Tidsrum, baade Menighedsraadene og det kirkelige Udvalg, ganske paa samme Maade, som om man i 1903 i Stedet for at sige, at disse Institutioner oprettes midlertidig for 6 Aar, havde sagt, at de oprettes midlertidig for $7\frac{1}{4}$ Aar, som det efter vort Forslag vil blive Tilfældet, idet det gaar ud paa at opretholde dem til 1. April 1911.

Den Opgave, som henholdsvis Menighedsraadene og det kirkelige Udvalg ville faa, er ganske den samme, som de nu have, naturligvis dog ikke til Valg af Udvalget eller til Udarbejdelse af en Forfatning. I øvrigt skulle de varetage henholdsvis Menighedernes og den hele Folkekirkes Interesser paa samme Maade som foreskrevet i Lovene af 1903. Ved Vedtagelsen af vort Forslag opnaar man da for det første i dette Tidsrum en midlertidig Varetagelse af de paagældende Interesser, der jo kan antages at være lige saa fyldestgørende, som den har været til Dato. Og dernæst vil det bringe os Klarhed over, om det overhovedet tilstræbes at skaffe en egentlig Kirkeforfatning. Faa vi denne Klarhed, vil man kunne komme ind paa en Forlængelse og paa mulige Forandringer, indtil den endelige Ordning er tilvejebragt. Og faa vi den modsatte Overbevisning, at det intet vil blive til, er Tidspunktet kommet, da man maa lade Tingene løbe ud i Sandet og vente paa, at nye Tilstande og nye Strømninger kunne frembringe det Resultat, som vi forgæves have søgt at naa. Dette og intet andet tilsigter vort Forslag, og jeg anbefaler det ikke alene til dette høje Ting, men til alle Kirkeforfatningens Venner, hvortil jeg regner ikke blot de Medlemmer af dette Ting, der have sluttet sig om